

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitottéri czikkék:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

A kvóta.

Ugy az osztrák, mint a magyar kormány előterjesztik javaslatukat a parlamentekben, a kvóta bizottságok megalakítása végett. A kiegyezés legfontosabb pontja ez lesz! . . . Az osztrákok a jelenbeni kvóta aránnyal nincsenek megelégedve, mi ellenben határozottan tiltakozunk, hogy a magyar kvóta-bizottság bele menjen a jelenbeni arány megváltoztatásába.

Mert ha a mi kvótánk csak 35 %-ra is emelkedne, ezt nagyon megéreznénk, mert az idej rendes és rendkívüli közösügyi kvótánk 34 millióban állapították meg. Ha ezt átszámítjuk 30 %-ról 35 %-ra, ugy több, mint 39 és fél milliót kellene fizetnünk, vagyis 5 és fél millióval többet, mint jelenleg.

Minthogy pedig a közösügyi kiadások évről-évre növekednek s az új véderőtörvénnyel, melyben a hadsereg létszámának ismét lényeges szaporítását tervezik, a közös kiadásokat tetemesen fokozni fogják, következőleg a kvóta arány megváltoztatása nem az idej budgethez mérendő s tehát nem évi öt millió, hanem sokkal nagyobb megterheléssel fogna járni Magyarországnak.

A félhivatalos kormánypárti lapok azon érvének fel nem ültünk, hogy a hogy a fogyasztási adóknál és a vám-restitúciónál kárpótlást nyertünk.

Ez egy tévesztett rögeszme? . . . Mert mi sem bizonyosabb annál, hogy mindenik állam a területén elfogyasztott czikkék utáni adókat egyedüli jogos tulajdonosa, így tehát a szesz, sör, cukor és petroleum fogyasztása után Magyarországot illető jövedelmet semmi szín alatt más nem fizeti, mint a magyar fogyasztó közönség, tehát a saját állampolgáraink, kiknek adója a magyar állam kincstárba való, — azt tehát Ausztria sem nekünk nem ajánlódhat, sem tőlünk el nem veheti, mert az kizárólag minket illet.

Kárpótlás vagy kompenzáció tehát a fogyasztási adók semmi szín alatt nem lehetnek azért, hogy mi a közös kiadásokra az eddiginél többet fizetnénk.

Szintugy a vám restitúciók minden kivitel czikk után azt az országot terhelik, — melyben a gyártmányért a kincstár az adót beszedte, — ha tehát az osztrák gyártmányért a magyar határon, vagy a magyar áruért az osztrák határon fizetik az adót vissza, ezt mindenik állam terhére tessék kölcsönösen elszámolni, de ebből igazság szerint sem egyikre, sem másikra haszon avagy kár nem hárulhat és így a vám restitúciók sem lehetnek a kvóta-szabályozásnál a kompenzáció tárgya.

De hát ekkor mi jögalapon követelik az osztrákok kvótánk fölemelését? . . .

Azon téveszméből, hogy mi nagyban gyarapodunk. Csak hogy nem mind arany a mi fénylik.

Ha keletkeztek is gyárak, állami kedvezményekkel, azért Magyarország összes gyáripára távolról sem teszi harminez százalék értékét Ausztria nagy gyárjai értékének; az osztrák vas és kőszénbányák s egyéb ásvány-termékek szintén nagyobb vagyonot tesznek a magyar bányák kvóta arányánál. Ugyanez áll, ha a föld értékét vesszük az adósságok levonásával. A házak és épületek vagyonértéke hasonlíthatatlanul több utczát a magyar házak kétharmad értékénél. — Az értékpapirokban fekvő vagyon nem is lehet összemérni, oly nagy a különbség.

Ha a két nemzet gazdaságát vehetnők a kvóta alapjául, mindig Magyarország a károsult, csak hogy ezt kiszámítani nem is lehet.

Az állami jövedelmek kiszámításánál pedig ezek különbözősége okoz nehézséget.

Például regále és italmérsi adó Ausztriában nincs, ezt csak nyolcz év előtt Magyarország hozta be deficitjének eltüntetésére, annak jövedelmét tehát számításba venni és összehasonlítani lehetetlen. Továbbá Ausztriában az urbéri kárpótlást az egyes tartományokra utalták, Magyarországon pedig az mint külön földadó pótlék szerepelt s a kvóta kiszámításánál tekintetbe sem vették sem itt sem ott, most azonban a konvertálás alkalmával az urbéri-kötvények beolvadtak a magyar állam-adósságba s a földtehermentesítési pótlékot az új kataszterben befoglalták a földadóba.

Ennek következtében a magyar földadót sem lehet az osztrák földadóval egybevetni, hanem, vagy le kell vonni a magyar földadóból az urbéri kötvények konvertált adósság összegének kamatait, vagy hozzá kell számítani az osztrák földadóhoz a tartományok földtehermentesítési adópótlékainak összegét.

Ezek mutatják, mily gondos számítás kell tennünk, ha megkárosodni nem akarunk. Lelkiismeretes munkát kérünk kvóta-bizottságainktól, holmi „nagy politikából” ne áldozzák fel Magyarországot érdeket. Egyébb kérdésben a magyar kormány ugyis mindig enged, itt álljuk legalább helyünket.

A kvóta bizottság tagjai, nem miniszterek, és így felesleges a nagy képmunkák! . . .

Gondolják jól meg, hogy minden perczen emeléssel millió terhet raknak az állam lakóira, mely pedig már is eléggé ki van szivattyúzva. Az osztrákok zajongása ne félemlítse meg a magyar kvóta-bizottság tagjait. Eleget nyuzattuk bőrrünket kedves szomszédunktól, ideje határt vetni végre. Ha aztán nem engedésünkkel szakitás lenne a vége, ezen nem lesz mit busulnunk, csak előny származik abból ránk, ha az osztrákokkal semmi kiegyezés nem köttetik.

Ők fenyegetnek szakitással, ha méltányosak nem leszünk!

Hát mi nem vagyunk hajlandók csupa méltányosságból, károsítani magunkat. S ha a kvóta magyar bizottság a pressiónak engedne, hátra van még a parlament, melyben kérdőre vonják a sáfárkodókat.

Mindenesetre érdekel nézzünk a két kvóta-bizottság tárgyalásai elébe, s lesz alkalmunk az ügyhöz még többször is hozzá szólni.

Politikai hir.

Minisztertanács. Budapesti tudósítók értesítése szerint szerdán délután minisztertanács tartott a kormányelnökségi palotában. A minisztertanács — úgy halljuk behatárolt a képviselőház közelebbi tanácskozási rendjének beosztásával is, tekintettel nevezetesen arra, hogy budget vita esetleges megszakításával szükséges lesz több sürgős természetű előterjesztésnek a napirendre tűzése.

Mosakodás.

Perczel miniszter vasuti tanácsosságáról a N. U. által írott s általunk is közölt czikk ellen a „Nemzet” demontit közölt.

E félhivatalos mosakodásra a N. U. következő észrevételeket teszi:

Jegyezze meg a belügyminiszter ur, qui socium habet, dominum habet s a ki Haas és Deutsch társa, annak Haas Jakab a gazdája. Ettől a szolidaritástól nagy képt demontikkal a Nemzet sem szabadítja meg. Hiába hetvenkedik a félhivatalos, mert ami igaz, az nem rágalm és a mi az aktákból olvasható, az nem lehet tudatlanság, hanem mikor egy miniszter szorultságában nagy szavakkal vág vissza, az nagyképt ellepzése az igazságnak.

Mi nem azt vetettük szemére Perczel, Haas és Deutschnek, a mit a Nemzet állít,

hogy „az engedélyezett 85 százalékos árfolyam helyett 72 százalékos árfolyam alapján hoztattk forgalomba az elsőbbségi részvényesek,” mert ezt mi nem állítottuk, hanem csak mondtuk, hogy mikor a részvények 85-ös árfolyam mellett eladhatók, a kereskedelmi és pénzügyi minisztérium Haas és Deutschnek megengedte, hogy 72 százalékos árfolyammal vegye át a részvényeket és tegye számításba a szlovéniai vasutak mérlegébe.

A ki tehát úgy fordít, mint a Nemzet Perczel-védője, az — ne mondjuk rágalmazónak, ne mondjuk tudatlannak — az tudja ráfogást követ el.

Hogy mások is ilyen kurzust kaptak a minisztériumtól, mikor, hogy, az nem tartozik a szlovéniai vasutak kérdésére. Különböznek a vasutak és protekciók sem egyformák. Feltesszük Perczel, Haas és Deutsch eszéről, hogy nem adták el elsőbbségi részvényeket 72 százalékon, sőt 85-ön se adták el, hanem bevárják a viczinális vasutak állami szanálását a mikor al-pari fognak a magyar állam vasutak által konvertálni.

De ez már nem tartozik ide, mint a hogy ide tartozik az, — hogy Perczel Dezső 1892 végén lett Haas és Deutschék alelnöke, csak öt nappal az engedély-okmány kibocsátása után, mely okmányban semmi kurzus nincs megállapítva, sem pedig a névleges tőke mennyiség, hanem az igen is ki van mondva, — hogy ez iránt a kereskedelmi és pénzügyi miniszter fognak határozni.

Ha tehát az engedély-okmány igazat mondott, úgy a kurzus és elsőbbségi részvények mennyiségének meghatározásába Perczelnek befolytania kellett, de ezen logikai következtetéstől azzal menekszik, hogy mindez már előbb meg volt állapítva, tehát az engedély-okmány kiadása és a részvény-társaság megalakulása előtt, a miben igaz lehet, mert öt nappal előbb a Horszky-féle szerződésben már benne van a 4,785.000 forint elsőbbségi részvény.

Jó Perczel Dezső erről persze nem tudott semmit, valamint mindazon egyéb dolgokról sem felel, a mi aztán történt, például a tartalék-tőke felemésztéséről.

Tehát ő is tudatlan volt és ez az ő ártatlansága. Haas és Deutsch szolgálatába is jóhiszeműleg és tudtán kívül került s „rágalom”, s ha ki felteszi róla, hogy ő ott nem a magyar állam érdekeit képviselte önzetlennel.

Mélyen sajnáljuk, hogy azok közé tartozunk, kik nyulási és németi Perczel Dezsőben nem hisznek.

A kvóta-bizottság.

— Bánffy Dezső báró miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésében a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

Minthogy az 1887: XXIII. t.-cz. érvényben maradt törvény az 1887: XII. t.-cz.-ben a sankció pragmatika folytán közösközték ismert ügyek terheit viselik, az 1887: XII. t.-cz. 22. §-a értelmében az ezen törvényben meghatározott módon egyezkedések kezdődésének: az országgyűlés egy 15 tagból álló országos küldöttséget küld ki; a melybe a képviselőház 10, a főrendiház 5 tagot választ saját kebeléből azon czélból, — hogy ezen küldöttség öt fősége többi királyságai és országai törvényhozása által választandó hasonló számú küldöttséggel az 1887: XII. t.-cz. 18. 19. és 20. §-ában kijelölt tárgyak, valamint a felett a kérdés felett értekezése bocsátkozzék, vajon a határörvidék után vállalandó közös költségek hozzájárulási arányáról szóló 1872: IV. t.-cz. továbbra is érvényben maradjon-e?

Az értekezés bevégezése után ezen országos küldöttség jelentése haladéktól az országgyűlés elé lesz terjesztendő.

Budapest, 1896 febr. 20.

Bánffy b.

A „Néptanítók Lapja.”

A kultuszminisztériumban a múlt év végén több napig tartó tanácskozás volt a „Néptanítók Lapja” reformálása ügyében, mely tanácskozást a miniszter maga vezetett s tagjai voltak középiskolai és egyetemi tanárok, főigazgatók, tanfelügyelők. A miniszter ur által e „szakbizottság”-nak (talán tévedésből) nevezett bizottságban a mint láttuk, a néptanítóknak nem volt szavuk, mert hát a miniszter ur szerint az ő véleményük amugy

sem mérvadó s így minek is foglaltak volna helyet eme fontos bizottságban. A miniszter, ha megtálatl volna hívnia tanácskozára egy pár tanítót, lehetséges, hogy a bukott földes ur, vagy a kataszteri nyilvántartási biztostól lett tanfelügyelő szorult volna ki, a mi bizony nagy kárára lett volna „Néptanítók Lapjának” s Magyarország népművelési ügyének.

Mindazonáltal örvendünk, hogy a miniszter ur a Néptanítók Lapját is tanulmányozta (mint sok minden egyebet) s végre belátta, hogy a cserebogár, plocza, burján stb. gyűjtés (ez a tanítók miniszterileg engedélyezett mellék foglalkozása) módozataival, Gönczy fali olvasó táblái s abc-és könyveinek hirdetésével foglalkozó lap nem érdemli meg a 12 ezer forintos állami kiadást.

Kiváncsian vártuk a szakbizottság tanácskozásának eredményeként megjelenő új szülöttet, mert azt hittük, hogy ebben nemcsak a tanítók kötelezettségeiről tartanak oktató leckeiket, hanem valahára azok jogairól is beszélni fog egy pár árvasor. Vártuk, hogy az új lap koronkint megemlékezik a néptanítói karban uralkodó anyagi nyomorrról, mely a kormány figyelmét enyhítésre hívja fel s küzdeni fog e szerény úri koldusok anyagi érdekéért, de sajnos felterveztünkben alaposan csalatkozunk, mert bizony az eddig megjelent számok olvasásából azt vesszük észre, hogy az égiek a tanítónál ezután is egy, mint eddig, csak kötelességet ismernek, jógot nem.

Wlassics miniszter mesterileg alkotott, gyönyörű hangzású, buzdító szavakban üdvözölte Magyarországot néptanítói karát a reformált lap első számában.

Szeretne minden egyes tanítóval kezelt fogni, közvetlenül szólni arról a magasztos, nemzetünk sorsára döntő hivatásról, melyet nekik betölteniük kell.

Beköszöntője csak úgy duzzad a tanító fontos munkáját elismerő virágos szavaktól, a mivel néptanítóinkat legkevésbé nyugtathatja meg, mivel csupán miniszteri szöveggel nem elégíthetjük ki éhező családtagjaikat, ők tettet várnak jól megérdemelt munkájukért, mert az élelmi czikkék árának folytonos emelkedése miatt állapotuk tűrhetetlen, mostoha sorsuk tovább viselése minden emberi erőt földmul.

A kultuszminiszter úgy ismerte volna el kellőképpen Magyarországot néptanítói kara munkájának nagy horderejét, ha annak az állami költségvetésben is kellőleg kifejezést adott volna. De nemcsak, hogy itt nem akadunk az elismerésnek nyomára, hanem a most lefolyt közoktatási tárca költségvetésének tárgyalása alatt órákon át tartott hosszú, virágos beszédekben egy szóval sem érintette az állami tanítók nyomorúságos helyzetét, hanem a helyett siránkozott a középiskolai tanárok fizetésének csekély volta fölött, kik 1400—2000 forintotosa évi fizetésből nem tudnak megélni s kiknek a 100 frt ötödéves korpótlékot is kevesli, mert hát ennél egy fővárosi tanító is magasabb korpótlékban részesül. Csak itt elefede a miniszter ur, hogy a fővárosi tanító, a kire egy kicsinyként irigykedett, nem a miniszter ur nagylelkűségéből, hanem a főváros példaszert gondoskodásából élvez annyi korpótlékot, a mit bizony gyakorolhatna a miniszter ur is alkalmazott tanítóival szemben.

Miniszter ur a magyar társadalmat vádolja, hogy az a néptanítói munkásságot, ennek nagy erkölcsi és hatalmi erejét még mindig nem tudja kellően becsülni. Itt kérdjük a miniszter urtól, hogy az állam eddig bár parányi részben becsülte-e meg a tanító munkáját?

Tudtunkkal nem. Vajon elsősorban melyeknek kell jó példának elől járnia a társadalomnak-e, vagy az államnak? Miniszter ur felelemeljük kérdő szavunkat, szívele a sok tanulmányozás helyett a nyomorban szülő tanítói karnak eléggé nem esetelhet mostoha helyzetét s hasson oda, hogy a hold-utcai napsgárbból egy parányi öket is érje, mert hitünk szerint talán ők is rászolgálnak egy kis fizetés javításra úgy, — mint a nagyuri sikkasztó az ezerekre.

A reformált Néptanítók Lapjára új anzug van huzva, (most finomabb a papírja), a test maradt a régi. Eddig hetenkint kétszer jelent meg, most egyszer. Szerkesztője nem Gyertyánffy, hanem Ujváry Béla realiskolai tanár.

(A miniszter ur a tanítói karban nem találta alkalmas egyént, kire a lap szerkesztését bízhatta volna.)

A lap néhány számát ismerve arról győződünk meg, hogy bizony kár volt oly hosszasan tanácskozni átalakítása ügyében, mert az új kőpenyű tanácskozás nélkül is meglehetett volna vásárolni.

sz. — k.

Promotio sub auspiciis regis.

A sub auspiciis regis doktori felavatás szertartása a következő.

1. A terem felső falát a királynak pálmától környezett képmása díszíti. Az egyet. tanács a király képviselőjének szánt emel-

vennyel szemközt oldalajtón bevonul az ünnepi díszű terembe, melynek alsó része, a majd elhelyezkedett tanácsoscal szemben, a közönségnek van fenntartva. A rector magnif. előtt halad a díszöltözött egyetemi pedellus és vízi az egyetem botját. A díszmagyarba öltözött s az egyetem jelvényeivel (az aranynyaklánczsal) felekezített rector után jön, ugyancsak díszmagyarban, a prorector, azután, lehetőleg díszmagyarban, ha nem, frakköltözetben, fehér nyakkendővel és keztyűvel a többi tanács: a hagyományos sorrend szerinti egy-egy kar dekanja, a kit megelőz a díszöltözött kari pedellus, a kar botját vive; követi minden kar dekanját az illető prodekan, a kik közül az orvoskari egyszersmind a promotor, ha a fölvatás a karból történik. A tanácsjegyző a közönség előtt annak első sorától néhány lépésnyire, a terem középronalában elhelyezett asztala mellett háttal a közönségnek ülve, várja a tanács bevonulását. Ugyanezt teszi a jelölt, frakköltözetben, fehér nyakkendősen és keztyűsen, állva szintén háttal a közönségnek, a tanácsjegyző asztalának jobb oldalán. A tanács asztalának első végétől néhány lépésnyire, szemben az asztal fejével fölolvadó asztal van.

2. A rector magnif. és a tanács a két egyenlőtlen részre osztott asztal mellett, mely a terem felső falával párhuzamosan, attól néhány lépésnyire van a következőkép helyezkedik el.

A rövid asztalrész mellett (a kettős asztal fején) csak a rector magnif. foglal helyet. A hosszabbik asztalrésznek a rector-tól balra elő, hosszú oldalán foglal helyet a tanács a hagyományos sorrendben. A két asztal között annyi tér van, hogy a doktorral fogadások a jelölt azon, a királyi képviselő és a tanács előtt elhaladva átmenhessen a rector baloldalára, a kitől doktorral fogadtatván a prorectorhoz fordul s így tovább. A rector egy-két lépésnyire jobbra, vele egy sorban, emelt helyen, van a királyi képviselőnek szánt díszes szélye, előtte kis asztal. A jelölt tanács helyezkedése után az asztal első végéhez lép s attól egy lépésnyire, szemben a rectorral s így majd a kir. képviselővel is, megáll. A jelölttől balra kissé közelebb az ajtóhoz, áll az egyetemi pedellus, a közönség előtt pedig, kissé hátrább a tanácsjegyző asztalánál, sorban a négy kari pedellus.

3. A rector magnif. üdvözlő a tanácsot, köszönti a jelöltet és ezzel a díszöltözött megnyitja. Fölkéri a fölvatandó karának dekanját a mai promotio stb. auspiciis regis ügyének előterjesztésére.

4. A dekan fölolvassa a kari indítványt és a tanácsai előterjesztést s azután a királyi elhatározásáról szóló leiratot.

5. A rector magnif. „A tanács örömmel értesül a Felsőház legmagasabb leiratából, hogy a király képviselője legmagasabb megjelenésével fogja szerencséseltetni az ülést. Hogy ennek megnyitását a királyi képviselőjét értesítsék, küldöttségül felkérem a nagys. prorector urat és fölvatandó karának nagys. dekanját. Az ülést pedig a küldöttség visszaérkezéséig felfüggesztem.

6. A megérkező kir. képviselőt, kinek közeledt az egyetemi pedellus jelzi, a rector magnif. egyetemi tanácsal az ajtóban fogadja s előkészített helyére vezeti, aztán ünnepélyesen üdvözlö.

7. Befelejvén beszédét a rector magnif. s netáni válaszáat a kir. képviselő, a tanács újra helyet foglal s a rector magnif. felszólítja a jelöltet köszönete elmondására.

8. A jelölt az asztal végéről előlép, annak jobboldalán a tanács előtt néhány lépést tesz a kir. képviselő felé, megáll, meghajlik s aztán a következőket mondja (olvassza):

. . . Képviselő ur!

A legmélyebb hódolattal járulok méltóságod mint Felelésnek és Királynak legmagasabb személyének képviselője elé. Meghatott lelkemben soha nem enyésző hálával köszönöm a kegyet, hogy Uram és Királyom engem a mai kitüntetésre méltat. Örömtől magasztosultam, igaz szívből fogadom köszönetem zálogaként, hogy teljes életemben mindig, minden törekvésemet mint hű alattvaló, Királyom szolgálatára, szeretett hazám javára és dicsőségére fogom szentelni.

9. Miután jelölt helyére az asztal végén visszatért, a rector magnif. újra fölveszi az ülést fonalát és a fölvatandót föl szólítja, hogy fölvatoló értekezését olvassa föl.

10. A jelölt a fölolvadó asztalnál helyet foglalván, legföljebb 20 percig tartó értekezést olvas föl szaktárgyából. Az értekezésnek, vagyis: a mennyiben az illető kar rendes fölvatásainak is föltétele a doktori értekezés, a jelölt doktori dolgozata kivonatának aesthetikai és stílári szempontból is élvezhetőnek kell lennie s azt a jelölt a karának megelőzőleg jóváhagyás végett be tartozik mutatni.

11. Felolvasván értekezését, a jelölt helyére az asztal végén visszatér.

A nagys. Rector: Jelölt ur! Mielőtt egyetemünk tanácsa Önt doktorrá avatná,

hitet kell tennie arra, hogy mindazt, a mit fölülasandó eskü magában foglal, hűségesen megtartja.

12. A tanácsjegyző a jelölthöz lép s az eskümondatát fölolvassa.

13. A nagys. Rector: Kérem a nagys. Főlavató urat, méltóztassék a jelölt urat doktorrá avatni.

14. A főlavató (állva): Én... Ö császári és apost. kir. Felségétől, legkegyelmesebb arunktól és királyunktól tisztemhez köztött hatalmannál fogva Önt... ur, tudományra elismerésül... tudományok doktorává avatom és fölruházom mindazokkal a jogokkal és kiváltságokkal, melyek a Felség kegyéből és a törvény erejénél fogva a doktorokat megilletik. Önnek most már kötelességesen: tudományos törekvésekkel kiérdemelt állásának tekintélyét megőrizni, nemkülönben szaktudományának és e kir. tudomány-egyetemnek, melynek doktora sorába Önt ezentúl beiktatjuk, gyarapodását virágzásra s ezzel hazánk javát hathatósan előmozdítani.

15. Nagys. Rector (főlavató után): Tessék előlépni, hogy doktorrá fogadjuk.

16. A jelölt az asztal végéről előlépve, az asztal jobb oldalán a tanács előtt végig halad, átmev a két asztal jobb közötti tere a rector magnif. baloldallára, hol a rector magnif. állva „doktorrá fogadom” szöveggel kezét nyújt neki. Ugyanezt teszik aztán egyenként a prorektor, a dekanok és a prodekanok, a kikhez a jelölt sorban odajárul.

17. Helyére visszaérkezvén, a jelölt a hozzálépó egyetemi pedellustól átveszi és elolvassa a következő köszönt mintát:

Nagyságos m. kir. egyetemi Rector ur! Tekintetes egyetemi Tanács! Nagyságos Főlavató ur! Doktorrá avatásomért méltóztassanak köszönetemet fogadni! Letett hitehöz és kötelességemhez hiven igazsághoz, mindenkor arra fogok törekedni, hogy állásom tekintélyét megőrizni, nemkülönben szaktudományomnak és ezen tudomány-egyetemnek gyarapodását virágzásra s ezzel hazám javát tehetésségekhez képest előmozdítsam.

18. A rector magnif.: Kérem... urát... doktorát, szíveskedjék doktori oklevelét átvenni és a... királyi képviselő ur elé járulni.

19. A kir. képviselő beszéde és a gyűlés átadása.

20. A jelölt a gyűlést átvéven szótlan meghajlás után helyére tér. A rector magnif. szerencsét kíván a jelöltnak. Azután a tanácsal együtt felállva, a királyi képviselő felé fordul, hogy Ő Felsége legmagasabb kegyelmét ismételten megköszönje. És midőn ezzel a disztulés bejárja, elteti a királyt.

21. A kir. képviselő lelép az emelvényről s a rector magnif. a tanácsal, lehetőleg a bevonulás sorrendjében távozza a teremről, kikíséri. A jelölt a közönség körébe visszavonul s erre, megvárva a tanácsjegyző távozását, a pedellusok is elhagyják a termet.

22. A tanácsjegyző a disztulés lefolyásáról részletes jegyzőkönyvet vezet.

Zichy Jenő utjáról.

A kinek alkalmak voltak tegnap látni az Ázsiaiból hazatért grófot, kinek alkalmak voltak látni azt a nemes hevet, és ifjú tüzet, a melyet a bátor kutatótől eltűnt, az meggyőződhetett arról, hogy soha nemesebb ügyre önzetlenebb és odaadóbb buzgósággal nem szolgált. Az az öröm, a melyet Zichy Jenő szép és hasznos munkájának tudatában érez, az a lelkesedés, a melyet az elért szép eredmény benne élesztett, valóban az egész nemzetnek öröm és lelkesedés oka lehet. Néhány ily férfi, mint a hazáért gróf és má, emelkedettség bangulatban nézhetnek a közeledő

milleniumi ünnepségek elé. A hazafiúi büszkeség és a kutató tudomány egyaránt megelégedéssel tekinthetnek a ma véget ért utazás eredményére.

Egy hírlap tudósítónak alkalmak nyílt beszélgetni gróf Zichy Jenővel és nagyon érdekes felvilágosításokat kapott az ázsiai utazás eredményéről.

— Utirányom — mondá a gróf — az volt, a melyet előre jeleztem. Monthatom, hogy utam nagy fáradsággal járt, de eredményel meg lehetek elégedve. Első sorban Wladikawka mentem. Ennek közelében, néhány napi járásra megtaláltam a dogurókat vagy digorókat, a mint őket nevezik magukat. Az őstestek és cserkeszek közé élve élt ez a harcziás, bátor nép. folytonos küzdelemben a cserkeszekkel. Egy figyelemre méltó jelet találtam itt, a mely feltevésem bizonyította. Ha nemzeti ünnepeket töltek és dísz-felvonulásokat rendeztek, madzsar! madzsar! kiáltással adnak kifejezést lelkesedésüknek. A következő állomás — csak nagyjában, szaggatottan odavetve beszélhetek most — meglopó adatokat szolgáltatott nekem.

A psidik, akikhez Ekaterinondáról mentem, egészen magyar típust tüntettek fel. Zuzmarás, viharos időjárásban folytattam utamat Tiflisz felé. Itt Mihajlovics orosz nagyherceg vendég szeretetét élveztem. Már levelemben is megemlékeztem arról a pompás vadászatról, a melyben itt részünk volt. De a férfias élvezetnek csak rövid időt szentelhettem, mert nem tévesztettem szem elől a cselomat, tudomány kutatásomat. Itt azután véget ért az aránylag kényelmes utazás, a vasut tovább nem visz és én kénytelen voltam hóbán, fagyban csikorgó hidegben lóháton folytatni utazásomat. Még kísérőket és vezetőket is alig kaptam.

— Ez természetes is, — folytatta mosolygva a gróf, mert nem mindenki vállalkozik arra, a mit itt megtettünk. Négy napig 36 fok Reamur hidegben sikos jégben jövegtünk. Gyalog nem tudtam tenni három lépést, mert minduntalan elcsúsztam volna, de a ló és a patkója megbirkózott ezzel is. Amde ezt a fáradságot sem kell sajnálnom. Tömeges érdekes lelet tárult eléem, a népvándorlásnak, a történelem e hatalmas korszakának nyomai. Majd Dagesztán következett utánna Baku és Batum, a hol Zichyanofofok törzsére akadtam Nem érdektelen talán az sem, hogy itt egy folyam van, a melynek neve jóhangzású előttünk: „Magyar.”

Visszafelé utazva szintén meglehetősen sok viszonytárgy kellett keresztülmennem. Egyet azonban el nem mulasztottam. Meg kell emlékeznem az orosz kormány előzékeny és lekötelező szíveségéről, a mely méltányolta utam célját és minden akadályt iparkodott elhárítani utamból. Az orosz határállomáson, Woloczyskában pedig a kormány képviselője tisztelőre vacsorát is rendezett. Azt a nehézséget, a melylyel mint idegen állam alattvalója talán találkozhattam volna, ezen előzékenységek folytán nem tapasztaltam.

— Tudomány szempontból mennyiben mozdította elő Ekezelenciaid újabb utazása a magyarok eredetének problémáját? — kérdezte tudósítók.

— Annit mondhatok tulzás nélkül, hogy tulajdonképen problémáról már nem lehet szó, legalább oly értelemben, hogy a finn-almélet abszolút tarthatatlan voltát — úgy hiszem — sikerült bebizonyítanom. A mi legfőbb örömemre szolgált, az, hogy számtalan rendkívül érdekes leletet sikerült felfedeznem és megszereznem. Régészeti szempontból nagy becsűek azok a tárgyak, a melyekkel eddig is bő gyűjteményemet kiegészíthettem. Leleteim kiterjednek a prehisztorikus korra, valamint a népvándorlás idejére. Különösen becsűek azok az aranyleletek, a melyek a szilagy-somlyói hun leletekhez meglepően hasonlítanak és a melyek az én elméletemnek olyan erős bizonyítékai, hogy ezzel szemben minden ellenbizonyítás

legyőzhetetlen érvekbe ütközik. Van ezen kívül számos más leletem, régi fegyverek, tárgyak stb. stb. a melyek egy részét múzeumokból szerezttem meg, mondhatom, nem valami könnyen.

— Vajjon lesz-e alkalmunk látni e gyűjteményt?

— Az ezredéves kiállításán csoportosítva, rendezve be fogom mutatni. Külön pavilonom lesz, a kiállítás etnografiai feladatok temploma, a melyet az én expedicióm mag fog töltetni. Tanulságos lesz a kiállítás főképpen abból az okból, mert össze fogom hasonlítani a nemzeti múzeum régészeti tárgyaival, a melyek roppant hiányosak és a melyeknek nagyon fontos kiegészítése lesz ez az új gyűjtemény.

— Vajjon mikorra várható Excezelenciaid műve, a melyről már elutazása előtt méltóztatott előtetem említést tenni? — kérdezte tudósítók.

— Legjobban szerettem volna ugyan, ha a kiállításra közzétehettem volna, de nem lehet a legjobb akaratall sem. Nagy az anyag, a mely feldolgozandó, pontosan és alaposan át kell tanulmányozni és valami értékre csak úgy tarthat igényt, ha kellő megfontalással dolgozom ki. Ez persze időbe kerül. Vázlatot előzetes összefoglalást szintén nem nyújthatok, mert az ilyen gyors munkába könnyen csuszhatnának hibák, már pedig művem értékét ezzel előre tönkretenni nem szeretném.

Majd a beszélgetés áttért gróf Zichy Jenő uti élményeire. A gróf szellemesen és érdekesen beszélt, s különösen figyelemre méltó az, a mit a Pulszky-esetnek hatásáról a külföldön mondott.

— A Pulszky-affaire hire — mondá — hamar eljutott bizony Oroszország legtávolabbi részeibe. Visszajövet, a mint közzéletem a nyugot felé, erről kellett hirt vennem az orosz lapokból, Mondhatom nem nagy örömem telt benne. Az orosz sajtó mint a magyar panamáról ír az iséről és a legelőkelőbb társadalmi körökben vitatják ezt a szenzációs esetet.

Szomorú ránk nézve, hogyan kommentálják ezt az esetet, mert Pulszky neve nem volt ismeretlen az orosz tudósok előtt sem. Képzelteti, milyen érzelmek fogott el, a mikor más a taganrogi német lapban, majd a St-Petersburger Nachrichten-ben cikketek kellett olvasnom a magyar panamáról. Megesett velem az, a mi még soha ebben az életben, segyeltem, hogy magyar vagyok...

Igy veti homályos árnyékát a Pulszky-affaire még a legtisztább, legszebb nemzeti ügyre is, a melylyel hazánkat egy derék fia a millenium alkalmából magörvendezette.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 21.

— Kolozsvár város befásítása a millenium emlékére. Most van itt az idő gondolkozni arról, hogy Kolozsvár város környéke befásításassék. A befásítással közegészségügyi, közgazdasági, kényelmi és szépségeti előnyöket biztosítunk, aránylag kevés befektetés árán a jövőre. Kolozsvár városnak meglesz a vízvezeték, havasról szállított forrásvíz által táplálva, meglesz a csatornázása mi a köztisztaságot lényegesen elő fogja mozdítani. Szükséges tehát, hogy levegőjét klimatikus szempontból is javítsuk s töltnk telhetőleg ugyszólva gyógyhatásúvá tegyük. A mikor a sétátért szép előre látással tervezték, a jövőendő számára alkottak apáink. Nektünk kötelességünk tovább fejleszteni a dolgot s a várost kellemes és egészséges üdülő ponttá varázsolni, a mire kiválóképen alkalmas a

Kolozsvár helyszíne és hullámos s több ponton teljesen védett alakzata.

Kötelességünk pénzügyi szempontból is hozzá fogni a befásításhoz, mert ha Kolozsvár levegője klimatikus tekintetből egészségesebb lesz, sétákra, kényelmes kirándulásokra pedig több védett helye leand, az ország küllönböző részeiből jóval több vagyonos vagy állandó jövedelmű biró elem telepedik itt le, hogy vagyonát vagy jövedelmét e város falai között költse el. A befásítást még más szempontok is indokolják. T. i. a befásítás közvetlen jövedelméből nyerhetők haszon, is a mérleg serpenyőjébe esik. A város küllönböző pontjait, küllönböző művelési ágak alatt álló területeit más más fanemmel szükségessé befásítani.

Egyik része találnak a tüvelvűek s ezek közt a luez, a prinus anstriaca és a strobus félék. A másik részre a lombos erdei fák jöhetnek inkább. Egyes területek megysín a dió, eper fa sorok, moggyor és más cserjék helyezendők el. Erre nézve úgy tudjuk, a kolozsvári kertészeti egyesület jeles főtitkára terveket is készített sőt azt is kimutatta, hogy dió és más gyümölcs termesztésből, valamint esetleg felendülő selyem termesztésből, mily jövedelmet lehetne produkálni közterületekről a város részére. A befásítás mielőbbi megkezdésének kérdése tehát legfontosabb kérdés. Vegye ezt a kezébe a város, a kertészeti egyesület, a kolozsvári gazdasági egyesület s egyetértve a kolozsvári állami erdőgazgatósággal, valamint a kolozsmonostori állami gazdasági tanintézetrel, továbbá a gazdákörökkel, az akciót kezdje meg most, hogy a tavaszon a befásítás kezdetét is vehesse.

— Beldi Ákos grófné, Kolozsvármegye főispánjának nagy tiszteletben álló neje, mint résztvevő értesülünk súlyos betegnek fekszik. Reméljük és kívánjuk, hogy pár nap alatt kedvezőbb hírrel szolgálhassunk a közönségnek a grófné állapotáról.

— **Uj egyetemi tanár Kolozsvárt.** Mint bpesti tudósítók értesít a király Bécsben január hónap 29-én kelt legfelsőbb elhatározással Böhm Károlyt, a budapesti ág-évang. főgimnázium igazgatóját a kolozsvári Ferencz József tud. egyetemen a bölcsészet nyilvános rendes tanárává nevezte ki. A ki nevezéseket a hivatalos lap legközelebb fogja közölni.

— **Millenaris egyetemi előadások.** Lapunk tegnapi számában közre adtunk egy cikket, melyben azt közöltük, hogy a bölcsészeti karán egyetemenként a milleniumra való tekintettel dr. Márkai Sándor ny. r. tanár középkori előadásának tárgyát a honfoglalás korából vette („Európa a honfoglalás korában”). Ezen hírtünknek kiegészítésétl még a következőket írhatjuk. A matematikai természetű előadások is hirdettettt egy ilyen millenaris előadás. Dr. Kanitz Ágoston egyetemi ny. r. tanár, a növénytan tanszék nagyhírt tanára, kinek hazafiságáról nagyon sokszor volt alkalom megbizonyosodni szintén hirdetett szakmájából egy olyan előadást, — melynek tárgya a millenaris emlékezettel összefügg. Előadásának címe: „Milyen növényeket ismertek ezer év előtt?” Ezen érdekes előadás ingyenes (publikum) és hetenként 1 órában tartatik meg.

— **Kolozsvári dalkör** a millenium versenye. A hazai dalegyetek országos versenyét

rendeznek a milleniumi ünnepségek megnyitása alkalmából május havában Budapesten. A verseny alkalmával ország. dalár ünnepség is lesz, mely alkalmával a dalegyeteknek alkalmak lesz Ő Felsége előtt is bemutatni képesüket. Ez szép versenyben és páratlanul szép ünnepélyen részt fog venni a kolozsvári dalkör is, mely tudvalevőleg egyike az ország legrégibb és legjelesebb egyeteinek. A kolozsvári dalkörrel, mely jelenleg oly kitért műszaki és adminisztratív vezetés alatt áll, felteszük, hogy régi hívéhez hiven dicsőséggel fog megküzdni az ezer éves ünnepélyen a habérért. A dalkör a mint értesültünk, az országos versenyen előadandó darab kottáját már kézhez is kapták.

— **A korcsolyázás napjai meg vannak számlálva.** A kolozsvári korcsolyázó egyesület napról-napra készülődik, hogy a jégpálynán a sport üzést felosztassa s a személyzetét elbocsássa. Am az idő csak azért is ingerkedik vele. Az éjjel is 4—5 czm. magas hó esett s reggel 5—6 fok hideg éppen kellemessé tette a korcsolyázást. Mint az elő jelekből látható, néhány napig a korcsolyázás még tartani fog. E sport üzése legkellemesebb is most, a midőn a hideg nem zsibbasztja annyira tagjainkat. Ma este is villamos világítás mellett lesz korcsolyázás.

— **Színház.** Tegnap este a színházban Schakespeare „Szent-Iván-éji álma” ment. P. Szép Olga betegsége miatt a szereposztás részleges változást szenvedett; Valócsa szenvedett. Mert ezt asztól nem alkalmazhatjuk itt, e helyen minden ironia nélkül, minthogy a szerepváltozás a darabnak tegnap csak kárára vala. Az előadással máskülönben sem voltak megelégedve. Egyes helyeken nagyon elsiették az előadást, úgy, hogy e szádulgas az egyes alakítások markans, vonalait teljesen kasszálta. Másutt pedig olyan kinos pauzák támadtak a színpadon, hogy szerettük volna, ha az ott tétlenül lézongó tündér, ha már nem tudott monologot rögtönözni, legalább fityüléssel vetette volna végét a feszült várakozásnak. Robin pajtás mondokait — Pintérné helyettesítve, Horváth Paula hadarta el. E szerep betöltésére bizonyára neki is meg vannak a külső előnyei, de a mi azután a belső tulajdonságokat illeti, ezek nem igen harmonizáltak az előbbiekkal. A szép részleteket, melyeket tisztán és érthetően kell szavalni, teljesen elejtette, s egyhangú beszéd modorával csak bosszankodást idézett elő. Az előbbi szerepét Titaniát K. Biró Anna vette át. Mem sok vizet zavart. Oberont Beregi érzelmesen deklamálta. Hermia szerepében Hunyady Margit iparkodott magát rossz kedvén túl tenni, Szolnizsoly Olimpia (Helena) olyan nyálkás és érzélgős szerelemmel volt eltelve, mint máskor; a szerelmes ifjak Góth és Péchy pedig iparkodtak ebbe a légkörbe beilleszkedni. Legjobbakt voltak ez alkalmával is a kézművesek a köztjének szereplői: Hegedűs, Szentgyörgyi, Vendrey, Megyery, Szerény és Várdi is sok derűtséget fakasztottak jókedvű játékaikkal, mit egy két késédelmetez nem igen befolyásolt. (Knr.)

— **Színházi hírek.** — Brigitta első előadása holnap, szombaton lesz. Az operette ujdonságtól sokat várnak. — Válás után. Ez a mulattató francia bohózatos vígjáték került ma színpadra hosszas pihentetés után. A darab írást élénk érdeklődés nyilvánul. — Fra Girolamo, Somló Sándor pályadijat nyert

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA.

1896. Február 21.

Az asszony birodalma.

REGÉNY.

CRAIK ASSZONYTÓL.

— Két kötetben. —

Az „Ellenzék” számára fordította: **Amica.**

ELSŐ KÖTET.

II.

(Folytatás.)

(6)

Beszélt, olvasott egy keveset egy régi Timesből — a vezér cikket, aztán a királyi akadémiá kiállításában megjelenendő képek kritikájáról, míg látva, hogy ez az utolsó a betegét nagyon felizgatta, rövidebbre vonta azt, s a parlamenti vitákra tért. De mindenben a mit tett, és bár mily komolyan igyekezett azt csinálni, volt egy kis ügyetlenség, mint minden olyan férfiban, a ki nem volt az asszonyok társaságához és befolyásához szokva. Nem volt semmi durva vagy gyűlöddeltem benne, sőt a szemében és hangjában sok gyöngédség volt; igyekezett minden tőle telhetőleg a legjobban csinálni; de oly nehézkösen csinálta, hogy egy beteg sem lett volna képes türelmesen venni, s főleg egy olyan ideges beteg, a milyen a testvére volt.

A két testvér nem hasonlított egymáshoz, oly kevés hasonlatosság volt közöttük, mint a földszinten álló két nővér között. És még is volt rajtuk egy sajátosság „családi” kifejezés; a jellem és véralak minden küllönbözőség mellett a vérokonság kérelmezőleg mutatkozott. A fiatalabbik barna volt;

az idősebbik szőke. A vonások hasonlóak voltak, de az egyik arcában finomak és szabályosak, a másikban erősek és durvák voltak. A fiatalabbik látszólag a tanuló életét élte; még az idősebbik ideo-tova hanyóldott a világon, kemény útéseket kapva, és az önfeltartásban megtanulva a kemény itést vissza adni, ha a szükség kívánja. És azonkívül, a homlok koronkénti összevonása, az alsó ajak kidülledése azt jelentették, hogy a doktor indulatos tudott lenni; de a testvére arcának a kifejezése szelíd volt és nagyon érzékeny.

A mint a párnáján fektűt, mert rögtön az ágyba lett téve — tizenhét éves fiúnak tarthatnák volna, míg szorosabban megvizsgálva a vékony arcot, megtaláltad azokat a mélyebb vonalakat, melyek a férfi első életkorát jelző huszonöt év előtt ritkán jelennek meg.

Nem; ámbár kamasznak látszott, nem volt kamasz és ámbár finomnak látszott, nem volt elpuhult és asszonyias. Olyan véralakata volt, melyet a fiatal korban annyira bámulunk és az érettebb években oly mélyen sajnálunk: költői véralakata volt — félig férfias, félig nőies — mind a kettőre egyformán képes — a férfi szenvedélyére és az asszony szenvedésére. Az ilyen férfiak azok lesznek a mivé a körülmények teszik őket, angyalok, vagy démonok, vagy agyvilág vértanúi.

Nyugtalanul fektűt, de keményen próbált türelmes lenni — míg besötétedett és a testvére félbehagyta az olvasást, a mi különben sem volt érdekes, miután olyan egyhanguan csinálta, mint a ki a felolvasáshoz nem volt szokva és ezt a foglalatot ságot nem igen élvezte.

— Will, elég volt már. Valóban nagyon szép tőled, hogy egész este bent maradsz velem, de én nem szeretem azt. Azt kívánom, hogy menj ki. Menj ki a tengerpartra! Milyen itt a tengerpart?

Nagyon szép. Későbbben majd te is meg fogod látni.

— Bajosan, az én toló székem sohasem tudna azokon a meredek sziklákon lemenni.

— Gyula, fiu, azt gondolod, — hogy én megengedem, hogy napjaidat a toló székekben töltöd?

— Ah, Will, vajjon el tudok e valaha nélküle lenni? Mond meg nekem őszintén, becsületre, őregem, te nagyon is becsületes vagy doktornak, hiszed e hogy én valaha járnai tudjak?

Az orvos megfordult és megveregette az őcsese vállát, — a ki öt vagy hat évvel volt fiatalabb nálaál és ez a tény egykor oly nagy különbséget csinált, hogy a Vilmos atyáskodó szokásai még mindig megmaradtak.

Sajátságos vonaglás volt a szájának, mely bár nagy volt és szilárd, sok gyöngédséget fejezett ki. Egy pillanatig hallgatott, mielőtt válaszolt volna, és akkor ko. nolyan azt mondá —

— Igen Gyula, én hiszem azt. Nem mondom, hogy bizonyosan tudom; de hiszem, Lehet, hogy soha sem leszel olyan erős a milyen voltál; a csuszos láz mindig nagy és évekig tartó gyengeséget hagy maga után; de én a tiédnél rosszabb eseteket ősmertem melyek teljes meggyógyulással végződtek.

— Bár az enyém is meggyógyulna, ezt te érted is kívánom. Mennyi bajt okozhattam neked! Költiséget nem is számítva. És éppen akkor midőn a saját kezre kezdted dolgozni.

— Fiam az nem tett semmit — csak magamért dolgoztam. Ha feleségem lett volna, vagy egy feltűzött gyermekem, — de sem volt — egyetlen egy feleségem sem volt — rajtad kívül.

— De én milyen terhes felelősség voltam! Tizenöt éves korom óta szüntelenül csak bajt csináltam neked.

— És örömtől és sok tréfát — nevetem rajtad, szécsélyeiden és bohóságaidon, ámbár nem tudtalak azokból kinevetni. Ne nézd oly sötét színben a dolgokat. Legyünk vidámak.

De a vidámság nehezkiesen jött ki a doktorból, kinek a természetes hangulata komoly volt — sőt az ellensége mogorvának mondhatta.

És Stedman Vilmos olyan embernek látszott, a ki alig ha meggy egy keresztűt a világon, hogy magának ellenségeket ne csináljon, ha bár éppen azon nagy becsületessége miatt, miről a testvére beszélt, és hajthatatlansága miatt — nem a szimpátia hiányzott benne, de a tehetség, hogy azt kimutassa — a mi erős ellenétévé tette a testvérenek, és néha összezdorúdsra adott okot, a hogy az a testvérek és barátok között meg szokott történni nem szándékosan, de még is elkerülhetetlent.

— Will én nem tudok vidám lenni — mondá Gyula elfordulva. Te sem tudnál, ha úgy szenvednél, mint én. Ah! már ismét kezdődik — éjszakára mindig megújul. Én azt gondolom, hogy Dante egy új gyötrelmet talált volna fel a „Pokoljára” ha valaha csuszos láza lett volna.

Mily örült voltam, midőn a hóra ültem festeni.

— Gyula, ne bolygasd a multat; soha se emlékezz reá vissza, kivéve azért, hogy tapasztalásod által a jövődet okosabban intézd. Ez az én elvem és nem térek el tőle, ámbár buta vagyok — kettőnk között te vagy az eszesebb.

— Mi hasznát vettam az eszemnek?

Itt vagytok, tehetetlenül, a hivatásom félbeszakítva — ha ugyan azt hivatásnak lehet nevezni — mert te tudod, hogy soha sem vette meg senki a képeimet.

Will, ha te nem lettél volna mellettem,

mi lett volna belőlem? És mi lenne még most is? Ej, bánom is én!

„Bánom-ismét” felakasztották — jegyzé meg az idősebbik testvér tanulságosan; és a a jövő évben, az akadémiában téged is felakasztanak és reményem, hogy jó helyre.

Ez az elhasznált és ünnepélyes hangon előadott és oly gyermekes örömmel megnevetett tréfa, megtette a kívánt hatását s a beteg férfi sötét gondolatainak más fordulatot adott. Higány gondolatok nyílnak változó kédeye, melyet még a betegség sem tudott elrontani, más irányt vett és tervezni kezdte, hogy mit fog majd dolgozni, mikor meggyógyul és hogy azt a képet hol fogja festeni. A reménye sokaal kisebb volt, mint az ambíciója, mert ő a magasabb művészet felé hajlott, csak hogy a finansziális helyzete lehetlenné tette annak a követését. És mert talán a tehetsége nem bírt alkotói erővel. De azért ő épen úgy szerette a művészetét, hogy egyebet szeretett és arról beszélve, fájdalomról szinte megfeledkezett.

— Ha meg tudnék gyógyulni, — mondá, vagy legalább egy kissé jobban lennék, e szép vidéken sok használható pontot tudnék találni és a jövő évi munkámhoz vázlatokat csinálni.

Talán csinálhatnék egy tengeri képet, valami csekélységet, alakokkal benne — egy halással vagy egy gyermekkel. Itt az ember a tanulmányozást az élet után tehetné, nem kellene az érzényét tönkre tenni, mint Londonban.

És mellesleg mondva, ma egy pompás főt láttam, valóságos görög főt, majdnem oly szépet, mint a Clytia.

— Hol?

— Itten — egy nappali szoba ablakánál.

(Folytatása következik.)

lőrt. tragédiáját, Ditrói igazgató megszerezvén, még március első felében színi színpadon a czimzerepben E. Kovács Gyulával. — Hunyady László halála cz. történelmi drámát adják vasárnap délután.

— **Az egyetemi ifjuság köréből.** Az egyetemen megkezdődött a második szemeszter, s az ifjuság tagjai egymással sürűbben érintkezvén, erősen tárgyalják most az ifjusági ügyüket. Az ifjuság legelőbb nagy az elégedetlenség a jelenlegi diákszövetségi választmány ellen, mely népszerűtlen volta és a már kapott bizalmatlansági szavazat dacára sem hagyta ott helyét. De a főhaj nem ez. Ez a jelenlegi választmány híres ugyanis arról, hogy szakít a múltévek buzgó és fáradságos dolgozásának szokásával, és nem csinál semmit. A milleniumi küzdelem pedig még eddig egy gyűlést sem tartott, melyen a milleniumi teendők felett tanácskoztak volna. A múlt évi diákkongresszus határozatait sem hajtotta végre. Egy szóval nagy elégedetlenség s az ifjuság vezetői elemei körében mind nagyobb elfogadást talált az a felfogás, hogy ezt a tétlen választmányt helyéből elmozdítsák.

E czélból kedre, d. u. 5 órára gyűlés összehívása várható, ugyanaz az ifjuság közül többen aláírással felszólították a diák-szövetségi választmányt, hogy a fenti időpontra gyűlést hívjon össze. Az aláírások számánál fogva a választmány kötelezve van ezen gyűlést összehívni.

— **Luther halála** három és félszázados évfordulóját megünneplik f. hó 23 és március 1-én napján a belmagyar utcái ági ev. templomban.

— **Köszönet.** A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetemi orvostanhanggátok önképző- és segítő egyesületéé javára 1896. febr. hó 4-én rendezett orvosi-bálon felülírtak: dr. Farkas Géza (bánya) 125 ft, Böllöny József (bánya) 100 ft, Hegedűs Sándor 50 ft, dr. Boér Jenő 5 ft, dr. Hankó Ödön 5 ft, dr. Pap Gábor 10 ft, dr. Hőcz Kálmán 5 ft, Fodor József 10 ft, Gálos István 5 ft, Szilágyi Béla 3 ft, Szencsényi Sándor 25 ft, Schlacher tábornok 25 ft, Petrovits Vazul 25 ft, dr. Böhler Ignác 5 ft, Böllöny József 5 ft, dr. Lindner Gusztáv 5 ft, dr. Engel Gábor 20 frank, dr. Jósika Gábor 18 ft, dr. Hoor Károly 10 ft, gr. Feilitzsch Arthur 25 ft, Mihály László 10 frank, dr. Benel János 1 arany, Dávid József 5 ft, Gyarmathy Miklós 25 ft, dr. Övári Kelemen 10 ft, dr. Lechner Károly 25 ft, dr. Farkas Géza 11 ft, dr. Martin Lajos 18 ft, dr. Genersich Gusztáv 25 ft, dr. Davidó Leó 25 ft, dr. Abt Antal 5 ft, dr. Purjes Zsigmond 30 ft, dr. Apáthy István 5 ft, Betegh Péter 3 ft, dr. Gáman Béla 20 ft, dr. Udvarhelyi László 25 ft, dr. Kánitz Ágost 10 ft, dr. Brandt József 5 ft, dr. Scheitz Vilmos 5 ft, Hild Gyula altáborn. 25 ft, Lengyel Lajos 17 ft, dr. Átkontz Károly 5 ft, dr. Szabó Dénes 10 ft, dr. Turoza János 10 ft, dr. Wittenstein I. 10 ft, dr. Zeyk József 50 ft, dr. Lőte József 10 ft, dr. Erdődy Endre 5 ft, dr. Patalus Ernő 3 ft, dr. Buday Kálmán 10 ft, dr. Warmann Ede 4 ft, dr. Issekutz H. 5 ft, Walentin Adolf 5 ft, Fogadják a felülírtok a bizottság halás köszönetét. Meskó Zoltán pénztáros.

— **Gyász hírek.** Barátosi Buczy Peti Kolozsvárt meghalt. — Fenyő István volt kereskedő M.-Vásárhelyt elhunyt. — Nagy Béla, állami polgári iskola tanár Tordán meghalt.

— **Köszönet.** Kendi-Lónán az ev. ref. egyház javára f. hó 15-én rendezett táncestélyi alkalmával, melynek sikerét nem nagy számu, de igen kedves közönség biztosította szíves megjelenésével és jó kedvével, bár nem lehettek jelen, de a nemes czélra beküldötték áldozataikat: Kis Ernő (Kolozsvár) 5 ft, Vajna István (Bonzhida) 3 ft, Öv. Orbán Kelemen 2 ft, Felülírtak: Szász Ferencz (Borsa) 1 ft, Hankó Veres Károly fzb. (Kolozsvár) 2 ft, dr. Matuzovszki András (Kolozsvár) 2 ft, Szász Károly fzb. (Kolozsvár) 2 ft, Duzsárdi Lajos 4. orv. (Kolozsvár) 1 forint, Magyar Károly (Vásasut) 3 ft, Bálint István (Doboka) 1 ft, dr. Grünvald Izidor (Bonzhida) 1 forint, Fischer Mór (Bonzhida) 3 ft, Bitai Ferencz (Bonzhida) 1 korona, Egyed Béla 4. főnök (Bonzhida) 1 ft, Lévi József 4. főnök (Bonzhida) 1 ft, Lukács Antal 1 ft, Székely Gábor 2 ft, Filop Ede (Sombor) 2 ft, Tordai Lajos 2 ft és tévedésből fennmaradt felülírtak 3 ft. Midőn az összes jelen voltak és felülírtoknak halás köszönetemet fejezem ki egyháznak ügye iránt tanúsított szíves indulatukért. Nem mulasztatom el szintén halásan felemlíteni és e helyen is megköszönni Vaska Gyula és Loika József helybeli uraknak és családjaiknak, hogy az egész táncestély előkészítése, rendezhetése és azzal járó nehézségek legyőzése körül, — nem sajnálva fáradságot, áldozatot, alkalmatlanságot, — a nemes ügy szeretetétől vezelve jöttek segítségemre munkálni az ur szolgáiban. „A jó kedvű adakozók és munkálók szeresse Isten! Nagy Imre ref. lelkes.

— **Milleniumi ünnepély.** A zsebenmegyei általános és róm. kath. tanítóegyesületnek választmánya közelebb tartott közös ülésén elhatározta, hogy milleniumi ünnepélyt tartanak az állami népisiskolák Teréz-árvaházi, róm. kath. iskola és a két zárda növendékeinek részvételével mellett 1896. május hó 2-án a „Gesellschaftshaus“ nagy termében a következő műsorral: 1.) Szózat, férfi kar, előadják a két tanító-egylet tagjai. 2.) Ünnepi beszéd, tartja: Prokupa Samu, Teréz-árvaházi igazgató. 3.) Hymnus, gyermekkar, előadják az összes iskolák növendékei. 4.) Alkalmi felolvasás, tartja: Bod Péter, áll. iskolai igazgató. 5.) Király hymnus (Gyarmathy.) gyermekkar, előadják mint fenn. 6.) Szózat, Zöld József áll. isk. tanító. 7.) Talpra magyar, férfi-kar, előadják mint fenn.

— **Ingyes előadás.** Az iparos segéd-munkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1896. évi febr. hó 23-án (vasárnap) délután 3 órakor a városi közgyűlési termében XIV. ingyenes előadását rendezte. Előadást tart: Solyom János: „A kolozsvári iparos tanoncz-iskola 22 éves történetéből.“

— **Mulatság.** N. Szébenből írják: f. év és hó 15-én Nagy-Szébenben a római Császár szálloda tánctermében a magyar iparos ifjak zárt körű táncszórakozást rendeztek, a mely vég kedélytel folyt le, a polgárok közül számosan részt vettek, az intelligencia közül részt vett szebenvármegyei főszámvévo Székely Károly is.

— **Miniszterből tanár.** A király, Eötvös Loránd dr. báró, nyugalmazott vall. és közokt. m. kir. minisztert ez évi január hónap 28-án Bécsben kelt elhatározásával a budapesti tud. egyetemen üresedésben levő kísérleti természettani tanszékre nyilvános rendes tanárrá üljök kinevezte.

— **Óriási dinamitrobbanás.** Egy szerdán délután öt óra negyvenöt perczkor Juhanisburbán (Transvaal) feladott magántávirat jelenti, hogy ott óriási dinamitrobbanás történt, melynek ötszáz emberélet esett áldozatul. A távirat közelebbi adatokat nem tartalmaz, megjegyzi azonban, hogy a bányaüzem zavartalanul folyik. A Reuter-ünnök-jelenti Johannesburgból: A dinamit 8 teherkocsit töltött meg, a melyeket a robbanás a talajban 30 lábnyi gódrót vajt. Környéken levő összes házak rombadöttek. — 40 többnyire borzasztóan megosonkított holtestet találtak. A romok átkutatása megkezdődött. 200 súlyosan megsebesült kórházban szállítottak; többen közülük már meghaltak. — Azt hiszik, a szerencsétlenül jártak között kevés a fehér ember.

— **A cárevis betegsége.** Hogy honnan ered a cárevis betegsége, a ki most tudvaleg a Rivierán keres gyógyulást, arról érdekes és eddig ismeretlen dolgokat ír egy olasz lap. III. Sándor, az elhunyt császár, nagyon lelkesedett a sport minden ágáért. Mivel fia Miklós, a mostani császár, gyenge testalkatú volt, neki nem engedte meg a császár hogy megerősítse magát. A másodszülött fia György nagyherceg ellenben olyan hatalmas természetű volt, mint atyja és a testgyakorlatokat, különösen a birkózást nagyon szerette. Barátjával, Miklós görög herceggel sokszor birkózott és egyszer császár és számos udvari méltóság jelenlétében volt ilyen birkózás. A küzdelem hevében a görög herceg olyan ütést mért a nagyhercegre, hogy ez földre bukott ellenfelét magával rántva. A nagyherceg ki akart szabadulni, de ellenfele mellé térdelt és úgy szorította a földhöz. Ez a nyomás belső sérülést okozott és a nagyherceg száján vér ömlött ki. A jobb tüdő súlyosan megsérült. A betegség eleinte súlyos volt és nem akart jobbra fordulni, de a mostani kura nagyon sokat használ a nagyhercegre. Különös véletlen, hogy ugyanaz a Miklós, görög herceg, aki akaratlanul okozta a cárevis betegsége, később az akkori Miklós nagyhercegre, a mostani császárnak életét mentette meg, amikor ez világotja alatt Tokióban egy fanatikus kínai megtámadta.

— **A kievi színház égése.** Mint Oroszországból jelentik, a kievi nemzeti színház hétfőn éjjel porrá égett. Szerencsére emberéletben nem történt kár. A tűz egy délutáni előadás után keletkezett, amikor Csajkovszki Onegin Eugén című orosz operát adták elő. A tűz nemelyek szerint a ruhatárban keletkezett, mások szerint a kulisszák fogtak lángot egy pisztolylövéstől, a mely az opera utolsó jelenetében fordul elő. A tűz hirtelen gyorsasággal harapódzott el. A nézőtér tizenöt percz alatt egy lángtenger volt. A leégett épületek 160.000 rubel erejéig voltak biztosítva.

— **Nansenről.** Payer Gyula a hírneves északiak utazó érdekes nyilatkozatokat tett egy bécsi újságról a Nansen utazásáról. Payer nem tartja bizonyosnak, hogy Nansen elérte az északi sarkot. Nem lehet tudni, hogy az északi sarkon van-e növény és állat csak azt tudjuk, hogy az emberek a 78¹/₂ fokig élnek de arra nézve is vannak bizonyosságnak, hogy a 82 fok alatt is voltak emberek. Payer expedíciójának a Ferencz József-földtől az északi sarkig mintegy két hónapi számkijárást kellett volna. De akkor a hó nagyon puha volt és így 2 évig tartott volna az út, a mire az élelmiszerek nem lettek volna elegendők. Ők 24-en voltak s mintegy 50 konzervládát vittek magukkal, a Nansen-expedíció 12 emberből áll és mintegy 5000 ládát vitt magával. Azt nem érti, hogy ha Nansen milyen jól el volt látva élelemmel, mit akar azoktól a szállítóktól, a kik a hirt hozták. Talán kutyákat vett tőlük. Payer igen örülne, ha a földfedés a norvégeknek sikerült volna, mert ez a bátor nép nagyon barátságosan viselkedett iránta, mikor expedíciójával hajótörött, segítség nélkül érkezett hozzájuk.

— **A gyémántmosoly hölgy.** New-Yorknak legújabb hőbortja a gyémántmosoly; de l'ome fiatal énekesnőnek jött az az eredeti gondolata, hogy betett fogait gyémántokkal teszi szebbékké, s most az amerikai költők Zará kisasszonynak nem gyöngy-sorfogairól, hanem gyémántfogairól zengedeznek. Ezt a gyémántmosolyt nagyon egyszerűen megszerezheti mindenki, a kinek pénze van. Elneve egy fogművészhez, oda ad neki 3—4 gyémántot, s azt mondja neki,

hogy azt tegye be az első metszőfogába. Mert a fapfogakba mélyesztett gyémántot a legzsélebbes mosolynál sem veszi észre a közönség. A fogművész azután dr. Leeds „foltalálónak“ rendszere szerint lyukat fur a műfogba, erős ragasztó anyagot tesz bele, a gyémántot helyenyoja s a gyémántmosoly kész. Zará példáját mohón követik New-York gazdag leányai, a kik tudvalegleg a pénznek hiájával a gyémántoknak. A szegényebbek hamis gyémántot tétetnek a hamis fogba.

— **Tüntetés a zágrábi diákok mellett.** A belvári fogságból szerdán este érkezett haza az a 15 zágrábi diák, a kiket annak idején, zászlósértési ügyből kifolyólag a zágrábi törvényszék elítélte. A m. kir. államvasutak pályaházánál több ezer ember között, számos nő várta a hazaérkező ifjú „martírokat“. A mint a vonat megállt, zsiúzóssal fogadták és bokrétaikkal halmzták el a diákokat, a kik már utközben is zajos tüntetésben résztültek. A nagy tömegben felvonult rendőrségnek a sokaság eloszlására irányuló minden törekvése hibaválnak bizonyult. Midőn a város felé vonuló menet elindult, a Starcevicsek-lak előtt, a halállal küzdő Starcevicseknek ovázói rendeztek. A néptömeg folytonosan kiabálta: „Abczug Héder-váry!“ „Abczug magyarok!“ A Mária-Váléria-utca előtt, a hol Frank képviselő lakik, rendőrségi kordon volt felállítva, mely a toladókot, kik folytonosan kiabálva vonultak a Jellasic-ter és a Licza felé, kardlappal szorították vissza. Szamos elfogatás történt.

— **Kongói szökések.** Maire hittérítő a „Correspondant“-ban igen érdekes értekezést közöl a Kongói benszüllötték szokásairól és életmódjáról. A hittérítők legfőbb törekvése oda irányul, hogy minél több rabslaszt szabaddítsanak föl. A hittérítők fő állomásra Brezsaliban van. Itt tartozkodik Az Ubanyi és Brazzarille hitécitő állomások között egy ki gőzhajó közlekedik. Ubanyiban 150 gyermeket oktatnak, a kiket mind a rabslasztól szabaddítottak meg. Ezek a gyermekek számos érdekes dolgot mesélnek el azokról a törzsekkel a hittérítők folytonos harcban állanak. Maire igen sokszor volt szemtanúja oly mérsárlásoknak, a melyeket e törzsek a meghódított falvak lakosai között vittek végez. Ilyen alkalommal a győztes elenség emberhúsból lakomát csapott. — A hittérítők nevelése és védelme alatt álló gyermekek mesélik, hogy több törzsfőnök tisztán emberi húsból él. Maga Maire is többször csak nagy nehezen menekült meg attól, hogy valamelyik emberevő esztalára kerüljön. A rabslaszt kereskedés leginkább Ubanyiban virágzik. A fiatal rabslasztok készenlétségbe mennek az emberevők között. Ha valamelyik emberevő fizetni akar, rabslasztot fizet. A rabslasztokat hízalják, mert a rendes szokás, a főnök családjába történt halálozás és ünnepek alkalmából megessék őket. Allaire azt mondja, hogy a belgák tulajdonát képező terület a rabslasztkereskedés elé nagyobb erélyvel gördítenek akadályt, mint a francia területen. Egész Kongó és Ubanyországból divatos, hogy a kézrekerült tolvajt rabslaszt-ságba huzolják. A benszüllötték azért is mindig azon vannak, hogy sok tolvajt fogjanak. Minél több a tolvaj, annál több a rabslaszt. E czélból a tolvajok elfogatására, alkalmat rendeznek és csapdába kerítik.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, február 21.

A kormány új indennytást kér.

A képviselőházban erre nézve Lukács László pénzügyminiszter ma két hónapra szóló indennytási javaslatot nyújtott be.

Ezután a kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalása vette kezdetét. Először Kossuth Ferencz szólt fel, a ki részletesen foglalkozott a a vámszerződéssel, a kiviteli cikkek után járó fogyasztási adókkal és a quótával.

Az osztrákok-ugymond — Kossuth. — irigységgel látják, hogy érvágásaik dacára Magyarország nemcsak megél, de fejlődik is.

Közös vámterületre nincs szükség.

Az önálló vámterület, mely politikai és gazdasági okokból szükséges, megszüldítaná a magyar államesszmét. Ausztriával kötendő vámszerződésre nincs szükségünk, különösen akkor, mikor Magyarország nevével, a Reichsratban csufot üznek.

Alapja sincsen a közös vámterületnek, mert Magyarország és Ausztria érdekei homlokegyenest ellenkezők.

A közös vámterület kimondásakor azt hittük, hogy az erurópai kereskedelem megnyílik előttünk.

De csalódtunk. Mert épen ellenkezőleg, a nyugati államok elzárkóztak a magyarországi kereskedelmi területtől.

A szülő számokkal is kimutatja, hogy Magyarország a gazdasági ki-

egyezés óta 245 milliót veszített el az osztrák cikkek kicsiny, tehát aránytalan megvámolásával.

Meggyőző argumentumokkal mutatja ki, hogy Ausztriát mi tették nagygyá és gazdaggá a közös vámtérülettel.

Rátér ezután az egyes részletekre s az ellenzék lelkes helyeslése mellett mutatja ki a közös vámtérület káros voltát Magyarországra nézve.

Felhozta a többek közt, hogy a textil iparnál, ruhánál bornál a fogyasztási adok mintegy 400 milliót vessésséggel mutatnak fel Ausztriával szemben.

A cukor és sör után évről-évre igen sokat veszünk fogyasztási adó czimén.

A quótára nézve határozati javaslatot nyújt be, melyben az országgyűlés utasítja a kormányt:

1. hogy az Ausztriával fennálló vámszerződést azonnal mondja föl.

2. a kormány tegyen azonnal intézkedéseket az önálló vámterület létesítésére.

(Perczekig tartó taps és éljenzés a baloldalon. — Számosan üdvözlük Kossuthot, köztük gróf Apponyi Albert is.

Tíz percnyi szünet után egy 2 óráig tartó unalmas beszéd következett. Smialovszky Valér tartotta.

Beszéde alatt a terem annyira kiürült, hogy az elnökön, hírlapírókon és gyorsírókon kívül alig hallgatta valaki.

Hentaller és az elnök.

Budapest, febr. 21.

A képviselőház mai ülésén Kossuth Ferencz beszéde alatt, Hentaller Lajos közbekiáltotta:

Gazok az osztrák szövetségesek.

Szilágyi elnök nem hallván a közbeszólást, nem is utasította rendre e miatt a mamelukok nagy bámulatára Hentaller Lajost.

Fenyvessi, a gyorsíró főnök azonban oda vitte Szilágyihoz, a gyorsírók feljegyzését e közbeszólásról, ki azt törölni rendelte.

Hentaller értesülvén az elnök intézkedéséről, tiltakozott az ellen.

Követelte, hogy a közbeszólása hagyassék benne a gyorsírók feljegyzésében, inkább utasítsa őt rendre Szilágyi elnök a holnap i ülésen.

Az ügy eldöntetlen maradt.

Holnap bizonyára folytatása lesz.

A stomfai választás.

Budapest, febr. 21.

A stomfai petíció tárgyalását ma délután folytatták.

Az ítéletet alkalmasint csak holnapután mondják ki.

Biztos forrás szerint elutasítják.

Mária Terézia lobogója.

Budapest, febr. 21.

A milleniumi nagybizottság tudvaleg az javasolta, hogy a pusztaszeri nagy millenárius ünnepély július hónapban tartassék meg. Csongrád vármegye, mint értesülünk, ez ügyben legközelebb rendkívüli közgyűlést fog tartani, a melyen azt a javaslatot teszi, hogy a pusztaszeri ünnepély tekintetével a mezei munkára és a forró nyári napokra ne júliusban, de május hóban tartassék meg. E javaslatot a közgyűlés sürgős pártolással Bánffy miniszterelnök elé terjeszti. A vármegye a diszfonvonalához őt uri és tizenkét mezőgazda ifjut küld a fővárosba. Arany-sujtásos, hófehér diszruhájuk hasonló lesz a Bedekovichéhoz, e melyben Ferdinánd király koronázásán részt vett.

A két selyem bélést atlitát és kucmát vadmacska prém szegélyezi. Lovak aranydiszítással ellátott két selyem takarót kapnak. A csongrádi fiuk azt a nemzeti lobogót hozzák „magukkal, a melyet Mária-Terézia királynő ajándékozott a csongrádi felkelőknek.

A bpesti unitárius egyház.

Budapest, febr. 21.

A budapesti unitárius egyház lelkesíti állásának megüresedése és új egyénnel történt betöltése kapcsán a kolozsvári központból elrendelték az

eklézsia ügyeinek s ezek közt pénzügyi viszonyainak és számadásainak a megvizsgálását.

A vizgálatra a maga a püspök, Ferencz József szállt ki az eklézsia, az egyházi szervezet értelmében egyedi közvetlen felelőse ennek az egyháznak. Az egyházközség holnap délután 5 órakor kebel tanács-ülést s ezt követőleg közgyűlést tart.

A Pálffy-czred jubileuma.

Klagenfurt, febr. 21.

Klagenfurtból táviratozza tudósítók, — hogy a cs. kir. 8-ik Pálffy-huszárezred fennállásának 200 éves jubileumát, melyet Klagenfurtban holnaputánra terveztek elhalasztotta és csak tavasszal fogja megtartani, de nem Klagenfurtban, hanem Nagyrőczén.

Than Mór lemondása.

Budapest, febr. 21.

Than Mór tudvaleg levelet intézett Wlassics miniszterhez s előadja abban, hogy előhaladott kora miatt nem érzi magát képesnek az országos képtárban folytatásban levő vizgálat vezetésére. E levél azonban nem tartalmazott határozott lemondást s mint biztos forrásból értesülünk a miniszter nem is értelmezte ezt így. A lemondást különben sem fogadná el s ma már értesítette erről Than Mór, a ki hajlandó megmaradni állásában, legálabb addig, a mig a vizgálat a főbb pontokra nézve megállapodásra jut. A vizgálat, mint értesülünk sokkal nagyobb rendtelenségben találta a képtárt, mint az ügyet jól ismerők is gondolták. Than Mór is nagyon meglepte a vizgálat eddigi eredménye s azért akart megválni az ideiglenes igazgatósági állástól, mert maga sem gondolta, hogy olyan bonyolult legyen a dolog.

Bulgáriából.

Szofia, febr. 21.

A szultán követi és a bolgár exarha ma reggel külön vonaton utaztak el Szofia-ból, hogy Konstantinápolyba térjenek vissza. A vendégek négyfogatu kocsiokon mentek a pályaházhoz, a hová Ferdinánd fejedelem személyesen kísérte el őket. A bucsu tisztelgéshez a pályaudvaron megjelentek Sztoliov miniszterelnök, a bolgár színűdsz tagjai, a tőpapság, Orosz és Franciaország diplomáciai képviselői. Ugyanott díszcsapat is volt felállítva, élén zenekarral, a mely a díszcsapat felett török követelek által tartott szemle alatt a török himnuszot játszott. Filippopoliszban, a hol a város a török követelek tisztelgésére dísz lakomát rendez, megszakítják utazásukat.

A fejedelemné visszatérése.

Szofia, febr. 20.

Udvari körökben hírik, hogy Lujza fejedelemné sokkal előbb fog ide visszatérni, mint az előzőleg meg volt állapítva.

Áthelyezés.

Konstantinápoly, febr. 20.

Az itteni osztrák magyar követségnél alkalmazva volt gr. Pálffy attasze Drezdában helyezték át. Helyét gr. Trautsmendorf fogja betölteni. — Báró Macsosi követségi ténacsos influenzában megbetegedett.

Ebéd Lobkovitznál.

Budapest febr. 21.

Lobkovitz herceg hadtest parancsnoknál ma este 6 órakor ebéd volt, melyen a következők voltak hivatalosak: Tisza Kálmán, Podmanitzky Frigyes báró, Csáky Algróf, Wekerle Sándor, Károlyi Tibor gróf, Andrássy Tivadar gróf, Czorda Bodog, Andrássy Gyula gróf, Festetics Andor gróf, Latkóczy Imre, Széll Ignác, Berzeviczi Albert Teleszky István, Hollán Ernő, Ghycozy Béla, Török Ferencz, Fabinyi Lajos, és Blaschek József lovag.

Az összeesküvés nem igaz.

Konstantinápoly, febr. 20.

Illetékes helyen a leghatározottabban, tagadják a legujabb jelentések helyességét melyek egy állítólag Konstantinápolyban felfedezett összeesküvésről terjedtek el. Ugyanez áll az angol sajtóban kifejezést nyert amaz agályokra, vonatkozólag is, melyek az örmények állítólagos fenyegetett helyzetét illeték Hinta-Amézia és Vauban.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H I R D E T É S E K.

Sz. 4044—1896.
alisp.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági közgyűlése által a szé-
kely-udvarhelyi megyei kórházi orvosi állomás helyébe rendszere-
sített **kórházi főorvosi állomásra** ezennel pályázatot nyitok.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérések hozzám **folyó
évi március hó 5-éig** beadandók.

Ezen állás évi 500 frt fizetés és 200 frt szálláspénzzel van
javalmazva, s főispáni kinevezéssel tölthetik be.

Székelty-Udvarhelyt, 1896. évi február hó 19-én.

UGRON JÁNOS,
alispán.

127. (1—2)

129. (1—1)

Sz. 81—1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében
ezennel közhírré teszi, hogy a n.-szabai kir. törvényszék 1894. évi 5445. számú
végzése következtében Dr. Russu Octáv ügyvéd által képviselt „Albina” takaré-
pénztár javára Nagy Károly és társai ellen 95 frt s jár. erejéig 1894. évi no-
vember hó 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 379 frtra
becsült szarvasmarhák, lovak, szekerek, sertések, széna, deszka-istálló, házi buto-
rok és gazdasági gépekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 144—1896. számú végzése foly-
tán 95 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi március hó 18-ik napjától járó 6%
kamatai és eddig összesen 58 frt 25 kban bíróilag már megállapított költségek
erejéig, Botházán és Alsó-Szováthon, alperesek lakásán leendő eszközölésére 1896.
évi február hó 26-ik napjának délelőtti 10 és délutáni 3 órája határidőül
kitűztetik és ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz
fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsőn alul is el fognak adatni.

Kelt Mocsán, 1896. évi február hó 10. napján.

FERENCZY GYÖRGY,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 523—1896.
k. i.

Pályázati hirdetés segédjegyzői állásra.

A nagyméltósága m. kir. belügyminister ur a septéri kör-
jegyzőségben **egy segédjegyzői állás** rendszeresítését 300 frt
évi fizetés és 60 frt lakpénzzel engedélyezvén, ezen állásra pá-
lyázatot nyitok, s felhívom mindazon jegyzői oklevéllel bíró, de
tényleg még alkalmazás nem nyert egyéneket, kik ezen állást el-
nyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §. alapján felszerelt
folyamodványait alulírt főszolgabíróhoz a mai napig alkalmaz-
tatásukat igazoló bizonyítvánnyal együtt **folyó évi március hó
5-ig** hozzám adják be, mert azontul beérkező folyamodványok fi-
gyelembe vétetnek nem fognak.

A választást 1896. évi március hó 7-én d. e. 9 órára tűzöm
ki Septér községébe, a körjegyzői irodába.

Mező-Örményesen, 1896. évi február hó 19-én.

Münstermanu Győző,
főszolgabíró.

Boreladás nagyban és kicsinyben!

**Saját termesztésű több évbeli Asszonynépi
és Szászvevesszősi borok:**

1893-beli finom vegyes (Ringató)	litere 40 kr.
1893-beli vegyes	30 "
1894-beli finom vegyes (Ringató)	80 "
1895-beli vegyes	25 "
1895-beli finom vegyes (Ringató)	28 "
1895-beli Som és Risling	32 "

A legkisebb megrendelés 50 liter.

Kutyfalva, vasút 16. órház (Kocsárd-Marosvásárhelyi vonal.)

Maros-Ludas posta és Maros-Ludas rakodó vasút-állomás.

Megrendeléseket elfogad:

Bedőházy Pál, tisztartó.

60. (8—12)

Szegenylen magát a kis leány,

merta másképp
oly kedves ar-
ca a bőr tisz-
tatlansága ál-
tal oly régen
el van csufítva
és csak most
tudta meg,
mily könnyen
és hamar segíthetett volna azon, az álta-
lános ismert és kedvelt

**Vértessz. Lugosi
arckencőse**

által. Ezen arckencőse a legjobb szer a
májfoltok, szepők, bőrtörések, pattanások,
ugymint minden más bőrtisztatlanság
eltávolítására.

Egy adag 60 kr., 1 frt és 2 frt-
2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1
nagy vagy 2 kisebb adag bérmentesen
küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár” világhírű gyógyszerei, u. m.: Dr.
Heuffel-féle gyomor-eszencia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok. Bá-
nati növény-nedv, Herkulesfürdői kőszén-szesz, Injectio és capsules vé-
gétales stb.

Raktárak Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszerész, Gergely Ferencz,
Papp Ernő, Pap Kristóf, Kónya Sándor, Segesváry és Társai kereskedők. —
Tordán: Karácsonyi Lajos kereskedő, valamint

VÉRTES LAJOS sas-gyógytár Lugoson 460. sz.

105. (2—25)

és erőteljes szakál leggyorsabban és
legbiztosabban nyerhető

**Dr. Heuffel-féle bajusz-
növesztő pomádéval.**

Ezen teljesen ártalmatlan szerelktől
készült pomádé által, a legrovidebb
idő alatt, még 16 éves ifjak is gyö-
nyörű bajuszt és dus szakált nyernek

1/2 adag 1 frt 25 kr., egy egész
adag 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges
beküldése ellen egy egész adag bér-
mentesen küldetik.

Hirdetmény építési ügyben.

A m. kir. gazdasági tanintézetnél a templom udvarán levő
cselédház fedele újból zsendelyezendő lévén, felhívom
a vállalkozni kívánókat, hogy ezen munka végrehajtására vonat-
kozó írásbeli ajánlataikat hozzám **február hó 28-áig** adják be.

A legjobb minőségű zsendelylyel újra fedendő földel terü-
lete 308 négyzetméter.

Az ajánlatban kiteendő, hogy az ócska zsendely leverésével
együtt négyzetméterenkint mily árengységgel hajlandó a munkát
elvégezni ajánlattevő.

Az ajánlattevők között való szabad választás jogát fenntartom.

A kinek az ajánlatát elfogadom, az a munkát azonnal meg-
kezdeni s legrövidebb idő alatt bevégezni tartozik.

Kolozsvár (Monostor), 1896. évi február hó 20-án.

A m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága:

126. (1—3)

Vörös Sándor,
kir. tanácsos, igazgató.

Sz. 500—1896.

124. (2—2)

Árlejtési hirdetmény.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ur mult évi 41.490.
sz. alatt f. hó 7-én kelt rendeletével a nagy-petrii állami is-
kolaház felépítésére — a helyi érdekeltség által felajánlt építke-
anyagok kívül — 5241 frt 31 krt, azaz ötezer kétszáz negyvenkét
forintot és 31 krajczárt engedélyezett.

Ezen építés foganatosításának biztosítására **f. évi március
hó 7-én d. e. II órára**, alólírt irodájában — a m. kir. állami épi-
tészeti hivatal közbejöttével — tartandó zárt ajánlati versenytár-
gyalás hirdettetik.

Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai ipa-
rosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági enge-
délylyel bírnak. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt aján-
latok az említett irodában legkésőbb az árlejtés napján d. e. 10
óráig nyújtandók be. Később érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el.

Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az engedélyezett építési ösz-
szeg 5%-át bántapénzzel a tanfelügyelőségnek előzetesen letenni, s
az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Fenntartja magának a ministerium azon jogot, hogy ajánlat-
tevő vállalkozók közül — a jutányosság szem előtt tartása mel-
lett — a munkák kivételével azt a vállalkozót bizza meg, ki a
jó és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is
a legtöbb biztosítékot nyújt.

Az építési munkákra vonatkozó vállalati feltételek, terv és
költségvetés a tanfelügyelői irodában naponta d. e. 8 és 12 óra
között megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1896. február 19-én.

Kozma Ferencz,
Kolozsvármegye kir. tanfelügyelője.

Csőves tengeri eladás.

A m. kir. állami bika-nevelő telep majorjában Torda (Er-
dély) kasban elhelyezett mintegy 1200 (Egyezer kétszáz) hectoliter
csőves tengeri kerül **folyó 1896. évi február hó 26-án délelőtti 9
órákor** kezdődő nyilvános árverésen eladásra, a következő kikö-
tött feltételekkel:

- 1.) Árverezők 300 frt bántapénzt kötelesek letenni.
- 2.) Az árverésen való eladás a Magas Miniszteriumtól nye-
rendő kegyelmes jóváhagyással válik a felügyelőségre nézve ér-
vényessé, kötelezővé.
- 3.) A megnyert jóváhagyás után a készlet azonnal kifizetendő,
átveendő és el is szállítandó. — Saját veszélyére és felelősségére
azonban folyó év ápril végéig jelenlegi elhelyezésében a
görében is hagyható.
- 4.) Zárt és bántapénzzel ellátott ajánlatok csak személyes
jelenlét mellett vétetnek figyelembe.

122. (3—3)

GYORS KIÁRUSÍTÁS!

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás!

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy
üzletem teljes és végleges felhagyása miatt

összes cikkeimet végkiárusítom.

Mindenféle

vászon-, fehérnemű, asztalnemű, szőnyegek,
függönyök, fehér- és színes barchettek

bevásárlására ritka előnyös alkalom!

Együttal értesítésem adom az érdeklődőknek,
hogy Szentegyház-utca 19. szám alatt lévő **házaomat**
(6 szoba, konyha, hozzá tartozókkal) **eladom.**

Kiváló tisztelettel

846. (24—x)

Gámentzy Márton.

GYORS KIÁRUSÍTÁS!

Nyomatott Magyar Mibály nyomdájában Kolozsvárt. Belkőzép-utca 33. szám alatt.